

Анотація на вибіркoву навчальну дисципліну «Соціологія соціальних проблем»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *«Соціологія»*

Кількість кредитів – *3*

Рік підготовки – *3, семестр – 5*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладачі: Кацьора Олександр Валентинович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Соціальні проблеми є складним та багатомірним явищем, яке виникає в умовах розвитку будь-якого суспільства. Вони існували завжди, і не є феноменом тільки сучасного світу. У різний період розвитку людства існували різні соціальні проблеми загальносуспільного, групового та особистісного характеру, а, головне – різні підходи до їх вивчення та розуміння. Загострення соціально-економічної кризи, зниження макроекономічних показників, поляризація доходів, соціальна диференціація неминуче ведуть до поглиблення наявних соціальних проблем в Україні та появи нових. В українській практиці соціальні проблеми традиційно прирівнюються до проблем управлінського характеру. Тому, чиновники-управлінці розглядають себе в якості суб'єктів вирішення проблеми, а інших, втягнутих у ситуацію людей (зокрема і неприбутковий сектор), як об'єктів управління. Без сумніву, соціальна проблема – це завжди завдання для управління. Але, як показують недоліки соціальної політики, вирішувати соціальну проблему тільки адміністративними методами неможливо. Соціальна проблема є складним і багатомірним поняттям, яке включає в себе багато складових.

2. Метою дисципліни є ознайомлення студентів з основами соціології соціальних проблем, а також основними соціальними проблемами сучасного суспільства.

Завдання курсу: аналіз основних традиційних та сучасних соціологічних підходів до розуміння соціальних проблем; дослідження основних шляхів подолання соціальних проблем, які представлені у соціологічній науці; розкриття основних характеристик соціальних проблем.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Загальне уявлення про природу соціальних проблем.
2. Соціологічні підходи до трактування соціальних проблем.
3. Аналіз соціальних проблем, види та причини їх виникнення.

4. Шляхи вирішення соціальних проблем: соціологічний аналіз.
5. Бідність як соціальна проблема.
6. Безрообіття та шляхи його подолання.
7. Соціальні проблеми, пов'язані з адиктивною поведінкою.
8. Соціологія злочинності.
9. Соціальні проблеми системи охорони здоров'я.
10. Сирітство як соціальна проблема.

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

– загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01); здатність бути критичним і самокритичним (ЗК04); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК06); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК08); здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК12);

– фахові: здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (СК01); здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій (СК02); здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03); здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК06); здатність виконувати професійні ролі у проектній діяльності в галузі соціальної проблематики, прогнозування процесів та явищ в сучасному соціумі (СК10); здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін (СК14); здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій (СК16).

ЛІТЕРАТУРА

1. Климанська Л.Д. Форматування іміджу соціальної проблеми у масовій політиці. Вісник СевНТУ. Вип. 100: Політологія: зб. наук. пр. Севастополь: Вид-во СевНТУ, 2009. С.126-130.
2. Лукашевич М.П., Шандор Ф.Ф. Соціологія соціальної роботи: теорія і практика. Підручник. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. 232 с.
3. Лукашевич М.П., Шандор Ф.Ф. Соціологія соціальної роботи: теорія і практика. Навчальний посібник. Київ: Каравелла, 2017. 212 с.
4. Парфанович І.І. Соціальна діагностика: курс лекцій. ТДПУ. Тернопіль, 2009. 182 с.
5. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
6. Rubington E., Weinberg M. The Study of Social Problems. New York: Oxford University Press, 1971. 219 p.